

Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü teşkilât, vazife ve memurları hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 22 . VII . 1943 - Sayı: 5462)

No.
4475

Kabul tarihi
16 . VII . 1943

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Gaye

BİRİNCİ MADDE — Başvekâlete bağlı Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü kurulmuştur. Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü şu işleri görür:

I. Söz, ses, yazı, resim, film, plâk ve bunlara benzeyen basın, yayın ve telkin vasıtalarından faydalanarak yurdun medeniyet ve kültür varlıklarını, sanat ve tabiat güzelliklerini, siyasi olay ve gelişmeleri içeride ve dışarıda doğru olarak tanıtmak ve yaymak;

II. Cumhuriyet Hükümetinin iç ve dış siyasetini, yurt ve dünya yayın vasıtalarına ve umumî efkâra doğru olarak aksettirmek;

III. Yabancı memleketlerin birinci fıkrada yazılı neviden faaliyetlerini ve olaylarını, yurdun ilgili makamlarının bilgisine ve halk efkârına ulaştırmak;

IV. Millî menfaatlerimiz için zararlı tesirler yapabilecek basın, yayın ve telkin faaliyetlerinin mahiyeti hakkında halk efkârını aydınlatmak ve bu gibi faaliyetleri tetkik ve murakabe etmek;

V. İç ve dış turizmi idare, tanzim, teşvik ve murakabe etmek.

II

Teşkilât

İKİNCİ MADDE — Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü teşkilâtı, bir umum müdür ve iki umum müdür muaviniyle aşağıdaki daire ve kurullardan terekküp eder:

- I. Daireler :
  1. Büro müdürlüğü;
  2. Etüt heyeti;
  3. Hukuk müşavirliği;
  4. Fen heyeti;
  5. Teftiş heyeti;
  6. İç Yayın dairesi;
  7. Dış Yayın dairesi;
  8. Radyo dairesi;
  9. Turizm dairesi;
  10. Basın ve Dağıtım dairesi;
  11. Zat işleri ve Muamelât müdürlüğü;
  12. Levazım müdürlüğü;
  13. Evrak ve İstatistik müdürlüğü;
  14. Mıntaka müdürlükleri;

15. Basın ataşelikleri.
 II. Kurullar :
 1. İş birliği Kurulu;
 2. Söz komiteleri;
 3. Müdürler Encümeni.

III

Vazife

ÜÇÜNCÜ MADDE — Umum müdür teşkilâtın idare ve tanzim edici mesul âmidir. Umum müdürlüğün, umum müdürün talimatı dairesinde biri ihtisas, diğeri idare işlerinde çalışmak üzere iki muavini vardır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Büro müdürlüğü, umum müdürlüğün mahrem işleriyle kurullara ait büro muamelelerini ve umum müdürlükçe verilecek diğer vazifeler yapar.

BEŞİNCİ MADDE — Etüt heyeti; bir yandan umum müdürlüğün basın, yayım, telkin ve turizm sahalarındaki çalışmalarının maksatlı ve ahenkli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve bu çalışmaların verimlerini ölçmek, bir yandan da memleket içinde ve dışında millî menfaatlerimize karşı yönetilen faaliyetleri karşılamak üzere araştırmalar yapar. Bu sayılan maksatların temini için, yerli ve yabancı ilim, fen ve sanat teşekküllerinden ve bu sahalarda tanınmış şahsiyetlerden istifade edilir.

Umum müdür muavinleriyle ihtisas daireleri müdürleri, hukuk müşaviri ve fen heyeti reisi etüt heyetinin tabii âzasıdır.

Umumî toplantılarda, heyete umum müdür reislik eder.

Etüt heyeti, umum müdürlük işlerini ilgilendiren vesikaların toplanması ve bunlardan kurulacak arşivin idaresiyle de mükelleftir.

ALTINCI MADDE — Hukuk müşavirliğinin vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlük tarafından tevdi olunan işler üzerinde hukukî mütalâalarda bulunmak;

II. Mahkemeler, icra daireleri ve noterler tarafından umum müdürlüğe yapılan tebliğleri kabul etmek;

III. Umum müdürlüğün işleri arasında bulunan mevzular üzerinde Milletlerarası anlaşma ve münasebetler hakkındaki mukarreratı ve diğer memleketlerin bu sahaya giren mevzuatını takip ve tetkik eylemek.

YEDİNCİ MADDE — Fen heyetinin vazifeleri şunlardır:

I. Umum müdürlüğün her türlü teknik tesislerinin idaresini ve iyi işlemini temin ve murakabe etmek;

II. Teknik tesislerin inşasını, vücade getirilmesini, genişletilmesini, ıslahını ve bu hususlarda proje, keşifname ve şartnamelerin hazırlanmasını, malzeme tedarikini sağlamak;

III. Teknik personel yetiştirilmesi hususunda umum müdürlüğe tekliflerde bulunmak;

IV. Umum müdürlük tarafından verilecek diğer teknik işleri yapmak.

SEKİZİNCİ MADDE — Teftiş heyeti, umum müdürlükten verilecek emirler üzerine, gerek bu teşkilâtı, gerekse umum müdürlüğün murakabesine tabi hizmet-

leri teftiş ve murakabe eyleyip bunların neticesini umum müdürlüğe bildirmekle mükelleftir.

Bu vazifelerin ifa tarzı, bir nizamname ile tesbit olunur.

DOKUZUNCU MADDE — İç Yayın dairesinin vaifeleri şunlardır:

- I. İç yayın ve basını takip etmek;
- II. Matbuat ve basın birliği kanunları hükümlerinin tatbikına nazaret etmek;
- III. Basın ve yayın hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenlerini bunların bilgilerine ulaştırmak;
- IV. Basın birliği ve diğer meslekî teşekküllerle umum müdürlük arasındaki iş birliğini sağlayıcı muameleleri yürütmek;
- V. Basın ve yayın mensuplarına ait meslekî sicilleri kurmak ve işlemek;
- VI. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle iç yayın ve basımla ilgili olanlarla meşgul olmak.

ONUNCU MADDE — Dış Yayın dairesinin vaifeleri şunlardır:

- I. Yabancı yayın ve basını takip etmek;
- II. Yabancı yayın ve basın hareketlerinden vekâletlerle Devlet daire, müessese ve teşekküllerini ilgilendirenlerini bunların bilgisine ulaştırmak;
- III. Yabancı basın ve yayın teşekkülleri ve mensuplarıyla olan muameleleri yürütmek ve bunlara ait meslekî sicilleri kurmak ve işlemek;
- IV. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle yabancı yayın ve basımla ilgili olanlarla meşgul olmak.

ON BİRİNCİ MADDE — Radyo dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. Umum müdürlüğe bağlı radyo postalarının umumiyetle idaresine müteallik muameleleri yürütmek;
- II. Radyo postaları arasındaki program, iş ve yayın ahenginin kurulmasını sağlamak;
- III. Milletlerarası radyo kurumlarıyla umum müdürlük arasındaki münasebetleri tanzim etmek;
- IV. umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle radyo ile ilgili olanlarla meşgul olmak.

ON İKİNCİ MADDE — Turizm dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. İç ve dış turizm hareketlerinin millî menfaatlerimize uygun yolda gelişmesi ve yayılması için gereken araştırmaları yapmak;
- II. Resmî daire ve teşekküllerle hususi teşebbüsler ve turizm sanat ve meslekleri arasında gaye ve iş birliğini sağlayıcı tedbirleri incelemek;
- III. Turizm hareketlerinin ehemmiyetini anlatacak neşriyatı hazırlamak;
- IV. Umum müdürlüğün Milletlerarası turizm kurumlarıyla münasebetlerine ait muameleleri yürütmek;
- V. Umum müdürlüğe ait diğer işlerden umumiyetle turizm ile ilgili olanlarla meşgul olmak.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Basım ve Dağıtım dairesinin vazifeleri şunlardır:

- I. Esasları ve malzemesi umum müdürlüğün ilgili dairelerince veya doğrudan doğruya bu dairece hazırlanmış olan kitap, mecmua, broşür, bülten, film fotoğraf ve plâk gibi her türlü yayın vasıtalarını basmak, çekmek ve yaymak;
- II. Film, fotoğraf, plâk ve neşriyat arşivlerini kurmak ve idare etmek;
- III. Umum müdürlüğe ait işlerden umumiyetle basım ve dağıtım ile ilgili olanlarla meşgul olmak.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Zat işleri ve Muamelât müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

- I. Umum müdürlük teşkilâtı mensuplarının tâyin, terfi, nakil, taltif ve tecziye gibi zat işlerini yürütmek;
- II. Umum müdürlük bütçesinin masraf tahakkuk işlerini yapmak.

ON BEŞİNCİ MADDE — Levazım Müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

- I. Umum müdürlüğün satın alma işlerini yapmak;
- II. Ayniyatı muhafaza etmek;
- III. Demirbaş ayniyat ve sair ambar mevcutlarının hesaplarını tutmak;
- IV. Umum müdürlüğe ait mefruşat demirbaş eşya ve binaların iyi bakımını sağlamak.

ON ALTINCI MADDE — Evrak ve İstatistik müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

- I. Umum müdürlüğe ait her türlü evrak ve dosya işlerini görmek;
- II. Dosya arşivlerini kurup idare etmek;
- III. Umum müdürlük çalışmalarıyla ilgili her türlü istatistik malûmatını toplamak

ON YEDİNCİ MADDE — Yurdun gerekli yerlerinde kurulacak olan mntaka müdürlükleri, umum müdürlükten alacakları salâhiyet ve emirler dairesinde umum müdürlüğün, mntakalardaki işlerini görürler.

Mntaka müdürleri, vazifelerinin ifasında umum müdürlükle muhabere ederler ve vazifelerine dair her türlü emirleri umum müdürlükten alırlar.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Basın ataşeliklerinin ncrelerde kurulacağı Vekiller Heyeti kararıyla tesbit olunur.

Basın ataşeleri, buldukları yabancı memleketlerdeki elçiliklerin resmî heyetlerine dahil ve basın ve yayın umum müdürlüğüne merbuturlar.

ON DUKUZUNCU MADDE — İşbirliği Kurulu, umum müdürlüğe verilen vazifelerden vekâletlerle Devlet daire ve teşekküllerini doğrudan doğruya ve müştereken ilgilendiren hizmetlerin millî menfaatlerimize en uygun bir şekilde görülebilmesi için gerekli olan görüş ve iş birliğini sağlayıcı tedbirler hakkında istişarî mütalâalarda ve tekliflerde bulunmak vazifeleriyle mükelleftir.

Kurulun reisini Başvekil tâyin eder. Kurula iştirak edecekleri, Başvekâletin işarı üzerine ilgili vekâletlerle diğer teşekkül ve müesseseler seçip gönderirler. Umum müdür ve muavinleri kurulun tabii âzasıdır.

Kurul yılda en az bir defa toplanır ve ruznamesi umum müdürlükçe hazırlanır.

Kurul kararları umum müdürlükçe Başvekâlete arz olunur; bunlardan İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilenler ilgili vekâleter ve Devlet daire ve müesseseleri ve İktisadî Devlet teşekkülleri tarafından tatbik olunur.

YİRMİNCİ MADDE — Radyolarla yapılacak her türlü söz yayınları, ya doğrudan doğruya merkeze veya verilecek hususi salâhiyet üzerine mahallerine tetkik olup programlara alınıp alınmamaları kararlaştırılır.

Bu tetkikler umum müdürlükte etüt heyeti reisiyle, iç ve dış yayın ve radyo daireleri müdürlerinden ve hukuk müşavirlerinden ve Ankara'dan gayri yerlerde de umum müdürlükçe tâyin edilecek dört âzadan mürekkep söz komiteleri tarafından yapılır.

Üzerlerinde bir karar verilmesi hususi bir ilgi ve salâhiyet isteyen söz yayımı-

larının tetkiki için vekâlet ve daire mümessilleri kendilerini ilgilendiren mevzularda söz komitelerine iltihaka dâvet edilebilirler.

Umum müdür, söz komiteleri kararıyla mukayyet olmaksızın, yayımlarda ilâve ve tay ve değişiklikler yapabilir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Müdürler Encümeni, umum müdürün seçeceği umum müdür muavininin başkanlığında etüt heyeti reisi, iç yayın, dış yayın, radyo, turizm, basın ve dağıtım daireleri müdürleriyle hukuk müşaviri, fen heyeti reisi, zat işleri ve muamelât müdüründen mürekkeptir.

Müzakere nisabı mürettep âzanın üçte ikisidir. Kararlar ekseriyetle verilir.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, umum müdürlük memurlarının terfi, taltif, tecziye, lüzum veya menî muhakemelerine müdürler encümeni karar verir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurumlar

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Umum müdürlük, yüksek dereceli meslekî bir ihtisas tahsili vermek ve basın, yayın, turizm mesleklerinin tarihi ve geleceği üzerinde her türlü tetkikler yapmak üzere bir (Basın, yayın, turizm enstitüsü) kurabilir.

Bu enstitünün kuruluşuna ve işleyişine ait hükümler, Maarif Vekâletinin mütalâası alınarak bir nizanname ile tesbit olunur.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — İcra Vekilleri Heyeti kararıyla, her türlü verici ve alıcı radyo tesisleri ve cihazları, film, plâk ve fotoğraf stüdyoları kurup işletmek ve tabı, neşir, tevzi ve turizm işlerini görmek üzere hükmi şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen mütedavil sermayeli idareler kurulabilir.

Bu idareler, 1050 numaralı Muhasebe Umumiye kanuniyle 2490 numaralı Arttırma, Eksiltme ve İhale kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu idarelerin muameleleri sarftan evvel Divanı Muhasebatça tetkik edilmez.

Aylıkları mütedavil sermayeden ödenecek memur ve müstahdenlerin kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Bu idarelerde çalışacak memur ve müstahdenlerin aylıkları 3656 numaralı kanun hükümlerine tabidir.

Mütedavil sermayeli idarelerin işletme esasları Maliye Vekâletiyle müştereken tesbit olunur.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE.— Umum müdürlük, 23 ncü madde hükümlerine göre, gazete, mecmua, broşür, kitap, film, plâk gibi yayın ve telkin vasıtalarının bütün memlekette yayılmasını temin edici teşekküller kurar.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — 3222 numaralı kanunun 1 ncü maddesi hükmü mahfuz kalmak şartıyla, 23 ncü maddede yazılı işlerle meşgul müessese ve şirketlerin sermayelerine Hazinece iştirak edilebilir.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Hükümet; alıcı radyo cihazları, alıcı veya verici sair ses cihazları, boş veya işlenmiş film veya plâklar gibi basın veya yayın malzemesi ticaretiyle, sesli veya sessiz sinema nevinden cihazlara mahsus işlenmiş filimlerin hariçten satın alınması, kiralanması, yurt içinde çekilmesi, basılması, seslendirilmesi, dağıtılması, gösterilmesi, yurt içinde veya dışında

kiraya verilmesi işleriyle; gramofon ve benzeri ses cihazları için plâk ve film doldurulması, yayılması işleriyle; alelûmum basın kâğıdı ticaretiyle; unumiyetle turizm hizmetleriyle; yurt içinde haber alıp verme, yabancı memleketlerden yurda ve yurttan yabancı memleketlere haber verme işleriyle; ilâncılık işleriyle iştigal eden hususi teşebbüs erbabı arasında, bu teşebbüslerin ve bu sahalardaki çalışmaların millet ve memleket menfaatlerine daha çok uygun olmalarını temin maksadıyla meslekî ve ticari birlikler kurabilir ve bu teşebbüs sahiplerini bu birliklere girmeğe mecbur tutabilir. İlgili buldukları birliklere girmiyen hususi teşebbüs sahipleri bu birliklerin iştigal mevzuu olan işleri yapamazlar.

Bu birliklerin teşkilât ve idare tarzlarıyla murakabe usullerini gösteren statüler, ilgililerin mütalâası alındıktan sonra, Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne tanzim ve İcra Vekilleri Heyetine tasdik olunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I

Tâyin ve terfi usulleri

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Umum müdür, Başvekil tarafından intihap ve Reiscumhurun tasdiki ile 3556 numaralı kanunun 6 ncı maddesi hükümlerine göre tâyin olunur.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Beşinci ve daha yukarı derecelerdeki maaşlı ve daimî ücretli memurlar, umum müdürün inhasıyla Başvekil tarafından ve bunların haricinde kalan bilûmum memurlar ve müstahdemler umum müdür tarafından tâyin edilir. Ancak muntaka müdürlükleriyle basın ataşeliklerinde, radyo istasyonu müdürlüklerinde ve stüdyolarda çalışacak müteferrik müstahdemlerden ücretleri yüz liraya kadar olanların tâyinleri hususunda umum müdürlükçe yukarıda sayılan daireler âmirlerine salâhiyet verilebilir.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Basın ataşeliğine veya muavinliğine tâyin edilebilmek için siyasi ve içtimai ilimler alanında yüksek tahsil yapmış olmak, gideceği memleketin dilini bilmek ve Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğünden veya Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü teşkilâtında en az iki yıl çalışmış bulunmak lâzımdır.

Basın ataşeleri ve muavinleri, umum müdürün inhası üzerine müşterek kararname ile tâyin olunur.

Basın ataşeleriyle muavinlerinin maaş ve temsil tahsisatları hakkında 1843 numaralı kanunun 8 ncı maddesiyle 1906 numaralı kanun hükümleri tatbik olunur.

Haricte istihdam olunacak Basın ataşelerine büyük elçilik müsteşarları için, ataşe muavinlerine de birinci sınıf konsoloslar için mahsus cetvelinde yazılı makhallere göre Hariciye Vekâleti tarafından tesbit edilen miktarları geçmemek üzere temsil tahsisatı verilir.

OTUZUNCU MADDE — Fen heyeti reisliğine veya fen heyeti âzalıklarına tâyin edilebilmek için yurtda veya yabancı memleketlerde mühendislik veya mimarlık tahsilini bitirmiş ve kanunlarımıza göre yüksek mühendis veya yüksek mimar unvanını almış olmak lâzımdır.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Umum müdür, kadro unvanlarıyla mukayyet olmaksızın teşkilât mensuplarını lüzum gördüğü vazifelerde ve mahallerde işihdam edebilir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Beşinci ve daha yukarı derecelerde olanlar hariç, umum müdürlüğün maaşlı ve daimî ücretli memurlarından kanuni terfi müddetini doldurmağa üç ay kalanların isimleri zaf işleri ve muamelât müdürlüğüne müdürler encümenine verilir.

Encümen, memurun mahrem teskiye verakaları münderecatını, ehliyetini, vazifesine bağlılığını, çalışmalarını göz önünde bulundurarak aylık derecesinin yükseltilmesi hususunda karar verir.

Haklarında müspet karar verilenlerin terfi müddetleri gelince, münhal kadro bulunduğu takdirde, kıdem sırasıyla inhaları yapılır ve terfileri iera edilir.

II

İnzibati muameleler

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Umum müdürlüğün maaşlı memurları hakkındaki inzibati cezalar, Memurin kanununun umumî hükümleri dairesinde verilir. Bu cezaların hangi hareketler karşılığında verileceği umum müdürlük hizmetlerinin hususiyetleri göz önünde tutularak bir nizamname ile tesbit olunur.

Beşinci ve daha yukarı derecelerde olan memurlar hakkındaki inzibati cezalar Başvekâlet inzibat komisyonu tarafından verilir.

Umum müdürlük memurları hakkında verilecek lüzum veya menî muhakeme kararları, Memurin kanunu ile Memurin muhakemat kanunu hükümlerine tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Müteferrik hükümler

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Umum müdürlük kendi teşkilâtı için, vazifeleri arasına giren mevzularda gerek yurtta, gerekse yabancı memleketlerde yüksek tahsil veya ihtisas yapmak üzere talebe okutabilir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunla veya diğer kanunlarla murakabesi umum müdürlüğe verilmiş olan film, plâkve resim gibi yayım ve telkin vasıtalarının, umuma arzedilecek müzikli veya müziksiz piyeslerle seneryoların ve umumî eğlence yerleri repertuvarlarının ilgili makamlarla birlikte kontroluna, icabına göre umuma arzının menine veya toplattırılmasına ait hükümler bir nizamname ile tespit olunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — Umum müdürlük Anadolu ajansının neşriyat ve istihbarat işlerini, bütçe ve kadrosuyla tatbikatını murakabe etmek ve ödenecek miktarı her yıl bütçesinin Anadolu ajansı faslına konulan tahsisatı geçmemek, gelecek yıllara da sâri olabilmek üzere en çok beş yıllık bir mukavele akdine salâhiyetlidir.

Bu mukavelenamede Anadolu ajansının umum müdürü ile idare meclisi âzalarının tâyin tarzları da tespit olunur.

Umum müdürlük Anadolu ajansı nez dinde daimî bir murakıp bulundurulur.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Umum müdürlük kendisine verilen vazifelerin ifasında muhtelif ihtisaslar için lüzum gördüğü mevzularda ihtisas sahiplerin-

den faydalanabilir. Bunlara umumî hükümler dairesinde ücret veya yevmiye ve harcırah verilir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Umum müdürlük radyo istasyonlarını birlikte çalıştırmak için istasyonlar arasında ve bu istasyonlarla muvakkat tranmisyon mevkileri arasında kablolar döşemeğe veya devreler çekmeğe ve bu maksatlarla mezkûr yerlerden telli ve telsiz telgraf vetelefon muhavereleri yapmağa mezun olup bu kablolarla devrelerin temdidinde 406 numaralı Telgraf ve telefon kanununun Hükümete verdiği haklardan istifade eder.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — 3222 numaralı Telsiz kanununda elektro manyetik dalgalar vasıtasıyla resim alınıp verilmesine, radyo difüzyon postalarına, telsiz telefon alet tesisler ve cihazlarına ait hükümlerden olup da Münakalât vekâletine ve posta telgraf ve telefon umum müdürlüğüne verilmiş bulunan haklar, salâhiyetler ve vazifeler Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne geçmiştir.

Bu salâhiyetlerin kullanılmasına ve vazifelerin ifasına dair olan hükümlerle her türlü radyo ücretlerinin tahakkuk ve tahsil şekli bir nizamname ile tespit olunur.

KIRKINCI MADDE — 3837 numaralı kanununun neşrinden önce Matbuat Umum Müdürlüğü'nün Dahiliye vekâletine bağlı bulunması dolayısıyla 3511 numaralı Basın birliği kanununda bu vekâlete verilmiş bulunan salâhiyetler Başvekâlete geçmiştir.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü, basın, yayım ve turizm meslekleri mensupları arasında sağlık ve içtimai yardım sandıklarıyla meslekî ve içtimai sigortalar tesisini teşvik eder. Bu nevi sağlık ve içtimai yardım sandıklarına statüleri ve çalışmalarını umum müdürlüğün tespit ettiği esaslara uygun bulunmadıkça umum müdürlük bütçesinden yardım yapılmaz.

KIRK İKİNCİ MADDE — 2527 numaralı basmayazı ve resimleri Derleme kanunu hükümlerine giren her türlü basmayazı ve resimlerden ikişer nüshası ile memlekette yapılan film ve plâkların birer nüshasını Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne verilmesi mecburidir.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Umum müdürlükçe yayıma tabi tutulan filmleri göstermeğe her sinema mecburdur.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Umum müdürlük teşkilâtında çalıştırılmalarına lüzum görülen mütehassıslarla beş seneye kadar mukavele akdine umum müdür mezdundur.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — 3837 ve 4266 numaralı kanunlar ilga edilmiştir.

KIRK ALTINCI MADDE — Umum müdürlüğün maaşı memurluklarına ait kadrolar ilişik (I) numaralı cetvelde ve daimî ücretli memurluklarına ait kadrolar da ilişik (II) numaralı cetvelde gösterilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (Matbuat umum müdürlüğü) kısmının unvanı, (Basın ve yayım umum müdürlüğü) şeklinde değiştirilmiştir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Bu kanuna bağlı (III) ve (IV) numaralı

cetvellerde yazılı kadrolar, 1943 yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (L) işaretli cetvele eklenmiştir.

MUVAKKAT ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanuna bağlı (V) numaralı cetvelde gösterilen memurluklara, bu kanunun meriyetinden itibaren altı ay içinde ve bir defaya mahsus olmak üzere daha aşağı dereceden memur tâyini caizdir. Bu suretle tâyin edilenlere 3656 numaralı kanun hükümlerine göre alabilecekleri maaş ile buldukları kadronun maaşı arasındaki fark müstesna hak teşkil etmemek üzere ve bu vazifelerde buldukları müddetçe ücret olarak verilebilir.

Bunlar müddetlerini doldurdukça istihkak kesbedecekleri derece maaşını alırlar. (V) numaralı cetvele dahil memurluklardan muvakkat ikinci madde mucibince 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (L) işaretli cetvele eklenen kadrolar için bu maddede yazılı altı aylık müddet, bu kadroların serbest bırakılacakları tarihten başlar.

MUVAKKAT DÖRDÜNCÜ MADDE — 43 nci maddede yazılı nizamnamenin hazırlanmasına kadar mezkûr madde mucibince umum müdürlüğe geçen vazife ve salâhiyetlerden fennî muayeneler icrasına, ruhsatname itasına ve ücret istifasına müteallik muameleler, Münakalât Vekâleti ve Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü tarafından ifa edilir ve bu suretle yapılan tahsilât için Posta, Telgraf ve Telefon idaresine % 10 aidat verilir.

MUVAKKAT BEŞİNCİ MADDE — 4266 numaralı kanuna göre Matbuat Umum Müdürlüğü ile Anadolu ajansı umum müdürlüğü arasında aktedilmiş olan kânunuevvel 1942 tarihli mukavelename, müddeti bitinceye kadar mer'îdir.

MUVAKKAT ALTINCI MADDE — Bu kanuna bağlı (VI) numaralı cetvelde yazılı müteferrik müstahdem kadroları 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (D) işaretli cetvele eklenmiştir.

MUVAKKAT YEDİNCİ MADDE — 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin tertipleri arasında, ilişik (VII) numaralı cetvelde gösterildiği üzere 420 460 liralık münakale yapılmıştır.

MUVAKKAT SEKİZİNCİ MADDE — Hükümetçe görülecek lüzum üzerine 29 nci maddedeki şartlar aranmaksızın, bu kanunun mer'iyeti tarihinden itibaren beş yıl müddetle Basın atâşesi tâyin edilebilir.

MUVAKKAT DOKUZUNCU MADDE — Matbuat Umum Müdürlüğü ücretli memurlarından iken Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü maaşlı memuriyetlerine tâyin olunacaklardan kısa hizmetli olarak askerde bulunanların maaşları, tâyin tarihlerinden itibaren vazifeye mubaşeret kaydı aranmaksızın usulü dairesinde verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tatbik hükümleri

KIRK YEDİNCİ MADDE — Bu kanun 31 temmuz 1943 tarihinden itibaren mer'îdir.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17 Temmuz 1943

No. I CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
<i>Umum müdürlük</i>				8	Fen memuru	1	50
2	Umum müdür	1	125	9	Büro şefi	1	40
3	Umum müdür muavini (İhtisas daireleri işlerine bakar)	1	100	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
4	Umum müdür muavini	1	90	12	Memur	1	25
<i>Büro müdürlüğü</i>				<i>Tefiş heyeti</i>			
6	Müdür	1	70	4	Reis	1	90
9	Büro şefi	2	40	5	Başmüfettiş	1	80
10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35	6	Müfettiş	1	70
11	İkinci » »	2	30	9	Büro şefi	1	40
<i>Etud heyeti</i>				12	Memur	2	25
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	<i>İç Yayın dairesi</i>			
5	Âza (İhtisas yeri)	2	80	4	Müdür	1	90
6	Vesikalar şubesi müdürü	1	70	6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	3	70
7	Raportör	2	60	7	Raportör	3	60
8	»	2	50	8	»	3	50
8	Vesikalar şubesi müdür muavini	1	50	9	Büro şefi	3	40
9	Büro şefi	1	40	10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	11	İkinci » »	2	30
11	İkinci » »	1	30	12	Memur	3	25
12	Memur	2	25	13	»	3	20
<i>Hukuk müşavirliği</i>				<i>Dış Yayın dairesi</i>			
4	Birinci hukuk müşaviri	1	90	4	Müdür	1	90
6	İkinci » »	1	70	6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	5	70
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	7	Raportör	1	60
<i>Fen heyeti</i>				8	»	1	50
3	Reis (Elektrik yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	100	9	Büro şefi	1	40
4	Âza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	3	90	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
4	Âza (Yüksek mimar, ihtisas yeri)	1	90	11	İkinci » »	2	30
6	Âza (Elektrik yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70	12	Memur	4	25
6	Âza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70	13	»	2	20
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70	<i>Radyo dairesi</i>			
				4	Müdür (İhtisas yeri)	1	90
				5	Radyo istasyon müdürü	2	80
				6	Şube müdürü (Birisi dairenin müdür muavinliğini yapar)	4	70
				6	Radyo istasyon müdür muavini	2	70
				7	Raportör	4	60

No. II CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret
<i>Büro müdürlüğü</i>				4	Radyo söz yayınları şefi (İhtisas yeri)	2	300
6	Mütercim	1	210	4	Radyo müzik yayınları şefi (İhtisas yeri)	2	300
<i>Etüd heyeti</i>				4	Radyo temsil şefi (İhtisas yeri)	2	300
3	Âza (İhtisas yeri)	1	400	4	Redaksiyon şefi (İhtisas yeri)	2	300
<i>Fen heyeti</i>				6	Radyo yayım şef muavini (İhtisas yeri)	6	210
6	Mütercim	1	210	6	Mütercim	2	210
<i>Dış Yayın dairesi</i>				<i>Turizm dairesi</i>			
4	Kısa dalga yayım şefi (İhtisas yeri)	1	300	6	Mütercim	2	210
4	Başmütercim	6	300	<i>Basım ve Dağıtım dairesi</i>			
5	Mütercim	8	260	4	Yayım şefi (İhtisas yeri)	1	300
6	»	14	210	6	Mütercim	2	210
7	»	8	170	6	Yabancı dil bilen musahhah	1	210
<i>Radyo dairesi</i>				<i>Hekimlik</i>			
3	Radyo yayım müdürü (İhtisas yeri)	1	400	6	Basım ve yayım umum müdürlüğü hekimi	1	210

No. III CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maas	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maas
<i>Büro müdürlüğü</i>				<i>Fen heyeti</i>			
9	Büro şefi	2	40	4	Âza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	2	90
10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35	4	Âza (Yüksek nımar, ihtisas yeri)	1	90
11	İkinci » »	1	30	6	Âza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	1	70
<i>Etüd heyeti</i>				9	Büro şefi	1	40
4	Reis	1	90	<i>Tefiş heyeti</i>			
7	Raportör	2	60	4	Reis	1	90
8	»	2	50				

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
5	Başmüfettiş	1	80	7	Raportör	2	60
9	Büro şefi	1	40	8	Raportör	2	50
12	Memur	1	25	9	Büro şefi	2	40
<i>İç Yayın daïresi</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
6	Şube müdürü	2	70	11	İkinci » »	2	30
7	Raportör	1	60	12	Memur	4	25
8	»	1	50	13	Memur	3	20
9	Büro şefi	1	40	<i>Zat işleri ve Muamelât müdürlüğü</i>			
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	7	Müdür muavini	1	60
<i>Dış Yayın daïresi</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
6	Şube müdürü	3	70	11	İkinci » »	3	30
9	Büro şefi	1	40	12	Memur	3	25
12	Memur	2	25	13	Memur	2	20
<i>Radyo daïresi</i>				<i>Levazım müdürlüğü</i>			
6	Şube müdürü	3	70	9	Büro şefi	1	40
6	Radyo istasyon müdür muavini	1	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
7	Raportör	3	60	11	İkinci » »	1	30
8	Büro şefi	3	50	12	Memur	2	25
9	» »	2	40	13	Memur	2	20
10	Birinci sınıf mümeyyiz	3	35	9	Umumî ambar memuru	1	40
11	İkinci » »	5	30	10	Ambar memuru	2	35
5	Radyo istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, teknik işler müdür muavini, ihtisas yeri)	1	80	11	Ambar memuru	1	30
5	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	80	<i>Errak ve İstatistik müdürlüğü</i>			
6	» » »	1	70	9	Büro şefi	1	40
8	Başfen memuru (İhtisas yeri)	1	50	12	Memur	2	25
9	Fen memuru (İhtisas yeri)	1	40	13	Memur	1	20
<i>Turizm daïresi</i>				<i>Mıntaka müdürlükleri</i>			
6	Şube müdürü	2	70	5	Mıntaka müdürü	3	80
8	Raportör	2	50	<i>Basın ataşelikleri</i>			
11	İkinci sınıf mümeyyiz	1	30	5	Basın ataşesi	1	80
<i>Basın ve dağıtım daïresi</i>				6	Basın ataşesi	2	70
6	Şube müdürü	2	70	7	Basın ataşesi	2	60
				8	Basın ataşesi muavini	3	50

No. IV CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret	D.	Memurluk unvanı	Aded	Daimî Ücret
	<i>Büro müdürlüğü</i>						
6	Mütercim	1	210	4	sas yeri)	1	300
	<i>Fen heyeti</i>			4	Radio temsil şefi (İhtisas yeri)	1	300
6	Mütercim	1	210	4	Redaksiyon şefi (İhtisas yeri)	1	300
	<i>Dış Yayın dairesi</i>			6	Radio yayın şef muavini (İhtisas yeri)	4	210
4	Başmütercim	2	300	6	Mütercim	1	210
5	Mütercim	5	260		<i>Turizm dairesi</i>		
6	»	9	210	6	Mütercim	2	210
	<i>Radio dairesi</i>				<i>Basım ve Dağıtım dairesi</i>		
4	Radio söz yayımları şefi (İhtis-			6	Mütercim	2	210
				6	Yabancı dil bilen musahhah	1	210

No. V CETVEL

D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş	D.	Memurluk unvanı	Aded	Maaş
	<i>Umum müdürlük</i>				<i>İç Yayın dairesi</i>		
4	Umum müdür muavini	1	90	4	Müdür	1	90
	<i>Büro müdürlüğü</i>				<i>Dış Yayın dairesi</i>		
6	Büro müdürü	1	70	4	Müdür	1	90
	<i>Etüd heyeti</i>				<i>Radio dairesi</i>		
4	Reis (İhtisas yeri)	1	90	4	Müdür	1	90
5	Âza » »	1	80	5	Radio istasyon müdürü	2	80
	<i>Fen heyeti</i>			5	Radio istasyon başmühendisi (Elektrik yüksek mühendisi, ihtisas yeri)	2	80
3	Reis (Elektrik yüksek mühendisi ihtisas yeri)	1	100	5	Elektrik yüksek mühendisi ihtisas yeri)	2	80
5	Âza (Yüksek mühendis, ihtisas yeri)	2	90	6	Elektrik yüksek mühendisi (İhtisas yeri)	2	70
6	Teknik malzeme tedariki bürosu müdürü	1	70		<i>Basım ve Dağıtım dairesi</i>		
				4	Müdür	1	90

No. VI CETVEL

Memurluk unvanı	Aded	Ücret	Memurluk unvanı	Aded	Ücret
<i>Radyo Türk musiki heyeti</i>			<i>Radyo Temsil kolu</i>		
Repetitör artist	7	350	Birinci sınıf artist	1	300
Birinci sınıf artist	11	300	Birinci sınıf artist namzedi	1	275
İkinci sınıf artist	6	240	İkinci sınıf artist	2	240
Üçüncü sınıf artist	6	160	İkinci sınıf artist namzedi	2	200
Dördüncü sınıf artist	10	120	Üçüncü sınıf artist	1	160
Birinci sınıf stajyer artist	12	90	Üçüncü sınıf artist namzedi	1	140
İkinci sınıf stajyer artist	12	60	Dördüncü sınıf artist	1	120
			İkinci sınıf stajyer artist	1	60

No. VII CETVEL

F. M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil.	Zam.
92	1 Memurlar maaşı		214 447
93	Ücretler		
	1 Memurlar ücreti		24 846
	2 Müteferrik müstahdemler		150 000
	Fasıl yekûnu		174 846
94	Muvakkat tazminat		27 167
102	3 Yabancı memleketler harcırahı		4 000
105	Neşriyat, turizm ve propaganda	65 460	
107	1 Ankara radyodiffüzyon istasyonu ve stüdyoları	150 000	
	3 Radyo diffüzyon istasyonlarının tevsi ve islâh masrafları ve her türlü yedek malzeme bedelleri	55 000	
	Fasıl yekûnu	205 000	
108	Teşkilât kanunu tatbiki masrafları	150 000	
		420 460	420 460

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

17 . VII . 1943 ve 1/125

Bu Kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası :

17 . VII . 1943 ve 4/692

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları :

Cilt Sayfa
1 12,12:13,98,120:121
143,145,147:150